

BERGEN KOMMUNE

Hvordan skape recoveryorienterte tjenester i en kommune?

**Mange bekker små blir en stor å –
om 15 års utviklingsarbeid i Bergen**

Audun Pedersen

Spesialrådgiver psykisk helse

Bergen kommune

Oslo 14. september 2016

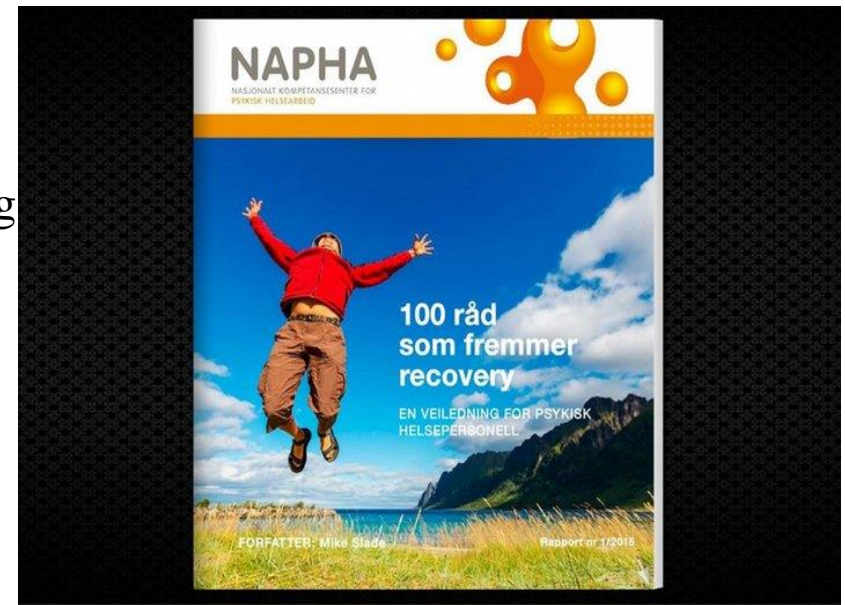

NOTHING ABOUT US - WITHOUT US!

- **“Recovery, eller bedringsprosesser, kan sees på som en filosofi eller en holdning som fremmer muligheter og tro på at mennesket kan leve meningsfulle og tilfredsstillende liv, selv om man har psykiske problemer eller lidelser.”**
- **Recoveryorienterte praksiser**
En systematisk kunnskapssammenstilling
Marit Borg, Bengt Karlsson og
Anne Stenhammer.
- Larry Davidsens 10 punkts test.
- **ImROC - Implementing Recovery through Organisational Change**

Hva handler recovery om?

- **Å skape et meningsfylt og tilfredstillende liv, slik personen selv definerer det.**
- **Å skifte fokus fra patologi, sykdom og symptomer til helse, styrke og velbefinnende.**
- **Styring over eget liv blir tilrettelagt og oppmuntret.**
- **Å gi tilgang til meningsfulle og verdsatte roller i samfunnet.**
- **De ansatte dyrker sin evne til håp, kreativitet, omsorg, medfølelse, realisme og motstandskraft – har en rolle som mindre ekspert og mer partner på en oppdagelsesreise.**

WAPR – World Association for Psychosocial Rehabilitation

- **En internasjonal fagpolitisk organisasjon for profesjonelle, brukere, pårørende, politikere og forskere**
- **Arrangerer spennende kongresser med muligheter til å etablere kontakter med aktuelle miljøer og prosjekter i andre land, og har en klar recoveryprofil.**
- **Brukere og pårørende deltar alltid – til reduserte priser. De er både på scenen og i salen.**
- **Bergen har hatt inspirerende kontakter med Danmark, Nederland, USA, England og Italia.**
- **Har hatt utviklingsprogrammer med Polen og Portugal**

Tverrfaglig forum

- **Et kompetanseprogram som arrangerer 3 seminarer pr år**
- **Samarbeid mellom helseforetak og kommunene i Bergensområdet**
- **Lav pris og høy kvalitet**
- **Praksisnære tema – løfter frem gode lokale tiltak**
- **Mange brukere og pårørende deltar – til reduserte priser**
- **Mange innlegg fra personer med brukererfaring**
- **Sekretær i forumet er Medarbeider med brukererfaring**
- **Har som mål å fremme recoveryorienterte tjenester og lar dette prege valg av tema og foredragsholdere**

BERGEN KOMMUNE

Amalie Skrams Hus

- **Etablert som er brukerstyrt kreativt senter i år 2000, med ca 150 medlemmer og mange flere brukere**
- **Har tiltrukket seg brukergrupper som i liten grad benytter kommunale tjenester**
- **Sterkt fokus på kreativitet, egenkraft og autonomi**
- **Ansetter lite helsepersonell**
- **Deltar aktivt i lokale debatter om tjenesteutvikling**
- **Har fungert som et “lokomotiv” for de andre åtte kommunale aktivitetshusene, og har i stor grad påvirket disse både ift innhold og styring**

Kunst, kultur og psykisk helse

- **Startet i kulturavdelingen som prosjekt i 2001.**
- **Fokuserer på kreativ utfoldelse og personlig vekst og utvikling gjennom det**
- **Involverer lokale kunstnere og kulturarbeidere**
- **Omfattende kurs- og gruppetilbud**
- **Arrangerer også konserter, utstillinger, CD innspillinger, teateroppsetninger, filmkurs mm**
- **Kraftverk – litteraturprogram med eget tidsskrift for kortprosa og poesi**
- **Recovery sees på som en bieffekt, men er høyst reell**

Galleri VOX

- **Inspirert av Galleri Gallo i Århus/Raw art**
- **Et atelier for ulike kunstarter med inntil 20 ansatte**
- **For utføre profesjonelle kunstnere eller talentfulle amatører**
- **Har eget galleri, og deltar også på andre utstillinger**
- **Har fått endel mindre og større utsmykningsoppdrag**
- **På tross av at varig uførepensjon er inngangsbilletten, har mange tilfrisknet og kommet videre ift til jobb eller utdanning**

Studier med støtte

- **Støtteprogram for studenter på universitet/høgskoler**
- **Etablert gjennom inspirasjon og støtte fra programmet Supported education i Nederland. (Startet i USA)**
- **Etablert i 2006 i nært samarbeid med NAV Hordaland og Studentsamskipnaden i Bergen**
- **Følger opp 35 – 40 studenter med tildels alvorlige lidelser**
- **Nå spredt til 7 norske byer og deltar i et europeisk forskningssamarbeid.**
- **Samarbeider med Kyrre Skole og Kyrre go Campus**

BERGEN KOMMUNE

Oppsøkende behandlingsteam ACT/FACT

- **Ble etablert ved Kronstad DPS i 2010.**
- **Bjørgvin DPS i 2016 – innen 2020 ønsker vi 4 team**
- **Jobber mer ambulant, mer på brukernes premisser og tar mer utgangspunkt i hva brukerne ønsker hjelp til**
- **Har ansatt brukerspesialister/Mbere (tilsammen 3 stk)**
- **Integrerer kommunale- og spesialisthelsetjenester**
- **Fokuserer på boforhold, arbeid og utdanning, rusmestring, økonomi og “hverdagslivet”**
- **Alle fire DPS i Bergen tilbyr brukerstyrte senger**

Medarbeidere med brukererfaring

- **Opplæringsprogram for å skolere tilfrisknede brukere til å bli hjelpere**
- **Oppstart i 2006 etter inspirasjon fra Århus, Danmark**
- **1 års utdanning med 180 timer teori og 20 uker praksis**
- **Har utdannet over 120 Mbere**
- **Rundt 20 av disse er nå ansatt i Bergen kommune, men også i NAV, DPSer, kompetanseprogram, rusbehandling osv**
- **Trolig det viktigste enkelttiltaket for å recoveryorientere de psykiske helsetjenestene i Bergen!**

Kvalitetsgruppen

- **Jobber med innholdet i de psykiske helsetjenestene gjennom å lage guidelines og styrende dokumenter.**
- **Kvalitetsgruppen består nå av flere brukere enn profesjonelle**
- **Gruppen har laget sin egen brukerundersøkelse, bestemt måten å gjennomføre den på, og evaluert resultatene**
- **Har tilgang til avviksmeldinger og oppfølging av kvalitetssystemene som brukes**

“Styrke brukerstemmen”

- **Initiert av NAPHA med ulike tiltak**
- **Erfaringsnettverk for brukeransatte – ledet av dem selv**
- **Etablering av Erfaringspanelet i Helse Bergen**
- **Mediehåndteringskurs for 15 utvalgte personer med brukererfaring**
- **Alle skulle ytre seg (på egen premisser) gjennom intervju, artikler og eller lignende i aviser, tidskrift, radio eller TV – har vært flere store gode avisoppslag**
- **Brukerinnflytelse i forskning og utdanning (HiB)**
- **Samle inn og publisere tilfriskningshistorier**

Hvor er Bergen nå?

- **Vi har ikke vunnet NM i recovery**
- **Vi er ikke helt recoverysertifiserte enda**
- **Det er alltid noen krefter som trekker mot det tradisjonelle og mer medisinske perspektivet**
- **Tilbakemeldinger fra brukerne tyder på at vi er mye mer recoveryorienterte enn før**
- **En stort mangfold av tjenester og tilbud gjør at vi “treffer” den enkelte mye bedre enn før**
- **“Hva skjer i den enkelte hjelperelasjonen?”**

BERGEN KOMMUNE

Nye mål

- **Doble antallet som er ansatt på bakgrunn av egne brukererfaringer**
- **Involvere brukerne sterkere i ansettelse av fagpersonell**
- **Utarbeide en type “servicegaranti” til pårørende – her skal både pårørende og brukere fra kvalitetsgruppen delta**
- **Profesjonelle og brukere skal arbeide mer offensivt mot samfunnet ift stigma og fordommer**
- **Styrke brukerrådene sin rolle og automi**

BERGEN KOMMUNE

KONTAKTINFORMASJON

- **Spesialrådgiver**
- **Audun Pedersen**
- **Telf: 5556 7457   Mobil: 9779 8722**
- **E - Mail: Audun.Pedersen@bergen.kommune.no**
- **Rådhusgaten 10, Postboks 7700, 5020 Bergen**
- **Web-sider: www.bergen.kommune.no**